

Beschrijven explosiegevaar en maatregelen in RI&E

RI&E ^[1]

Maatregel naar plaats in de Arbeidshygiënische Strategie: Wettelijke verplichting

Beschrijving van de maatregel

In de risico-inventarisatie en -evaluatie van het bedrijf vormt de beoordeling om veilig te kunnen werken op werkplekken waar een kans op explosie is, een vast onderdeel. Als in het bedrijf geen explosierisico is, dan wordt dit in de RI&E vastgelegd met onderbouwing waarom het gevaar niet bestaat. Bij kans op het ontstaan van explosieve atmosferen dienen wettelijk voorgeschreven maatregelen te worden genomen en dient dit in de RI&E te worden vastgelegd. Het doel hiervan is om explosieve atmosferen op de werkvloer te voorkomen door het kiezen en het vastleggen van de juiste werkmethoden.

Een belangrijke bepaling in het Arbobesluit (art. 3.5c) over explosieve atmosferen is de verplichting voor een werkgever om op basis van de ATEX 153 een explosieveiligheidsdocument (EVD) op te (laten) stellen en bij te (laten) houden. In het explosieveiligheidsdocument zijn technische en organisatorische maatregelen opgenomen die moeten worden opgevolgd. Het explosieveiligheidsdocument wordt door een deskundige ter zake opgesteld.

In het explosieveiligheidsdocument zijn ten minste vermeld:

- een identificatie en beoordeling van de explosierisico's op basis van
 - de waarschijnlijkheid dat explosieve atmosferen voorkomen en voortduren,
 - de waarschijnlijkheid dat ontstekingsbronnen, inclusief elektrostatische ladingen, actief worden en daadwerkelijk ontsteken, en
 - de omvang van de te verwachten gevolgen (scenario's)
- de wijze waarop de arbeidsplaatsen en de arbeidsmiddelen, met inbegrip van de alarminstallaties, met de vereiste aandacht voor de veiligheid zijn ontworpen, worden gebruikt of bediend en onderhouden
- welke gebieden zijn ingedeeld in gevarenczones
- de uitwerking van de relevante maatregelen zowel ter preventie als ter repressie
- de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de wettelijk voorgeschreven en door het bedrijf gestelde maatregelen
- de wijze van samenwerking indien meerdere werkgevers in de gevarenczones arbeid doen verrichten

De wettelijk verplichte maatregel voorlichten over explosieveiligheid wordt altijd genomen. De RI&E verschaft inzicht in de belangrijkste bevindingen van het explosieveiligheidsdocument (EVD).

Beoogd effect

Doel is de kans op een explosie in werkruimtes bij verschillende activiteiten te beoordelen en daaraan maatregelen te koppelen om het explosierisico uit te sluiten. Dit is een wettelijke verplichting.

Meer informatie

- Nederlandse Arbeidsinspectie: werkinstructie Gevaar voor VBVBE - verstikking, bedwelming, vergiftiging, brand of explosie ^[2] (2025)
- De Europese Commissie heeft een Richtlijn met regels opgesteld om veilig te kunnen werken op werkplekken waar een kans op explosie is. Deze regelgeving is terug te vinden in de ATEX 153: Richtlijn 1999/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1999, die in zijn geheel is overgenomen in de artikelen 3.5a t/m 3.5f van het Arbobesluit
- Indien van toepassing: achtergrondinformatie Sevezo-bedrijven en bedrijven met ARIE-verplichting ^[3]

Wet- en regelgeving

Arbeidsomstandighedenwet

- Artikel 5 Arbowet inzake Inventarisatie en evaluatie van risico's

Arbeidsomstandighedenbesluit

- Artikel 3.5a t/m 3.5f Arbobesluit inzake Explosieve atmosferen (ATEX richtlijn)
- Artikel 3.5g Arbobesluit inzake Gevaar voor verstikking, bedwelming, vergiftiging, brand of explosie

Normen, richtlijnen en dergelijke

- NEN-EN-IEC 60079-0 Plaatsen waar ontploffingsgevaar kan heersen – Deel 0: Algemene eisen
- NEN-EN-IEC 60079-10 Elektrisch materieel voor plaatsen waar gasontploffingsgevaar kan heersen – Deel 10: Classificatie van gevaarlijke gebieden
- NEN-EN-IEC 60079-14 Elektrisch materieel voor plaatsen waar gasontploffingsgevaar kan heersen / Deel 14: Elektrische installaties in gevaarlijke gebieden (anders dan in mijnen)
- NPR 7910-1 Gevarenzone-indeling met betrekking tot ontploffingsgevaar – Deel 1: Gasontploffingsgevaar, gebaseerd op NEN-EN-IEC 60079-10
- NPR-CLC/TR 50404 Electrostatics – Code of practice for the avoidance of hazards due to static electricity

Source URL: <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/beschrijven-explosiegevaar-en-maatregelen-in-rie>

Links

[1] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/tags/rie>

[2] <https://www.nlarbeidsinspectie.nl/publicaties/richtlijnen/2025/07/21/werkinstructie-gevaar-voor-vbvbe>

[3] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/achtergrondinformatie-brzo-en-arie>